Publicat pe (https://bnm.md)

31.12.2014

Evoluția conturilor internaționale ale Republicii Moldova în trimestrul III, 2014 (date provizorii)

Proiectul de elaborare a balanţei de plăţi pentru anul 2014 în baza cerinţelor metodologice noi conform Manualului FMI Balanţa de plăţi şi poziţia investiţională internaţională, ediţia a-VI-a (MBP6), iniţiat de Banca Naţională a Moldovei în trimestrul II, 2014, continuă.

Elaborarea balanţei de plăţi (BP) după MBP6 presupune modificări importante atât privind prezentarea articolelor balanţei de plăţi, cât şi introducerea unor principii noi de elaborare a acestora.

Pentru trimestrele I, II şi III ale anului 2014 au fost compilate două variante ale balanţei de plăţi, conform cerinţelor MBP5 (pentru utilizatorii interni, publicată pe pagina web a BNM) şi conform noilor cerinţe ale MBP6 (pentru raportare oficială către FMI şi diseminare, publicată şi pe pagina web a BNM).

În nota analitică comentariile privind balanţa de plăţi sunt prezentate paralel pentru ambele variante, asigurând, astfel, pregătirea treptată a utilizatorilor acestor statistici la schimbările de prezentare și esență implementate, oferind, totodată, suportul metodologic necesar interpretării corecte a datelor elaborate conform noilor cerinţe.

Prezentarea conturilor internaţionale ale Republicii Moldova pentru trimestrele I, II şi III, 2014 *(date provizorii)*, inclusiv balanţa de plăţi conform metodologiei MBP6

În perioadă ianuarie – septembrie 2014, economia Moldovei şi-a continuat evoluția pozitivă, PIB-ul real majorându-se cu 4.7 la sută, producţia globală agricolă a crescut cu 8.6 la sută, producţia industrială – cu 4.7 la sută, investiţiile în activele materiale pe termen lung - cu 2.1 la sută. În luna septembrie 2014, indicele preţurilor de consum a constituit 101,8 la sută, faţă de luna decembrie 2013.

Mediul economic extern al ţării de la începutul anului a fost caracterizat prin scăderea preţurilor mondiale la produsele alimentare şi la petrol în condiţiile deprecierii monedelor naţionale ale principalilor parteneri comerciali. Pe piaţa valutară a continuat devalorizarea leului moldovenesc faţă de dolarul SUA şi EURO şi rublei ruseşti faţă de dolarul SUA. Majoritatea partenerilor din UE, precum şi multe alte ţări (Elveţia, Belarus, Pakistan, Liban, China) au majorat cererea de bunuri moldoveneşti în comparaţie cu aceeaşi perioadă a anului trecut. Concomitent au existat și factori cu influenţă negativă asupra exportului, în special măsurile restrictive din partea Rusiei, precum şi conflictul armat din Ucraina.

Liberalizarea din 28 aprilie 2014 a regimului de circulaţie în UE pentru cetăţenii Moldovei a favorizat creşterea importului de servicii: transport, turism şi altele.

În perioada ianuarie-septembrie 2014, deficitul **contului curent** a înregistrat 228.20 mil. USD, în scădere cu 43.0 la sută faţă de ianuarie-septembrie 2013, iar raportat la PIB a înregistrat 3.8 la sută faţă de 6.8 la sută în aceeaşi perioadă a anului precedent. Diminuarea deficitului de cont curent a avut loc pe seama majorării soldului pozitiv al veniturilor (cu 2.6 la sută) şi al transferurilor curente (cu 10.0 la sută). Excedentul veniturilor şi transferurilor curente a acoperit deficitul comerţului exterior cu bunuri şi servicii în proporţie

de 89.2 la sută.

ADIŢIONAL conform MBP6

În primele 9 luni ale anului 2014, volumul comerţului exterior cu bunuri (FOB-FOB) a constituit 4,830.02 mil. USD conform MBP6, în comparație cu 5584.82 mil. USD conform MBP5. Diferența de 754.80 mil. USD a fost determinată de diferențele de la export (excluderea valorii "bunurilor după prelucrare" și adăugarea valorii „exportului net de mărfuri negociate peste hotare"), precum și de cele de la import (excluderea „bunurilor pentru prelucrare"). De asemenea, din comerţul cu bunuri (atât export, cât și import) s-au exclus şi „reparaţiile de bunuri".

Conform metodologiei MBP6, în balanţa comercială se înregistrează separat şi valoarea reexportului, care în ianuarie – septembrie 2014 a atins cifra de 275.14mil. USD, deţinând o pondere în totalul exportului de 21.2 la sută.

În ianuarie - septembrie 2014, volumul **comerţului exterior cu bunuri** (FOB-FOB) a constituit 5,584.82 mil. USD, diminuându-se cu 2.2 la sută comparativ cu aceeaşi perioadă a anului 2013, pe seama scăderii valorii atât a exporturilor, cât şi a importurilor, respectiv cu 1.1 şi 2.6 la sută.

Exportul de bunuri în ianuarie – septembrie 2014 a înregistrat 1,747.57 mil. USD, din care în trimestrul III, 2014 - 569.16 mil. USD.

Principalele destinații pentru mărfurile din Republica Moldova au rămas România, Rusia, Italia, Belarus, Germania, Ucraina, Marea Britanie, Elveția, Turcia, Polonia, unde au fost livrate bunuri în proporție de 78.6 la sută din totalul exporturilor.

Exportul de bunuri în ţările UE, conform datelor vamale, a crescut în primele 9 luni ale anului 2014 cu 14.9 la sută, deţinând o cotă de 52.1 la sută în totalul exporturilor, faţă de 45.2 la sută în aceeaşi perioadă a anului trecut. Importul de bunuri din UE a crescut cu 7.2 la sută (preţuri *CIF),* majorându-şi cota în totalul importurilor comparativ cu perioada similară a anului precedent cu 4.9 p.p., până la 56.0 la sută.

Exportul de băuturi alcoolice, în ianuarie-septembrie 2014, s-a diminuat cu 30.0 la sută, constituind 130.58 mil. USD, din care - 37.03 mil. USD constituie consecinţele embargoului impus de Rusia.

Importurile de resurse energetice (fără energie electrică) s-au diminuat cu 3.8 la sută, inclusiv valoarea importului de gaz natural cu 6.3 la sută.

În primele 9 luni ale anului 2014 s-au importat mărfuri în valoare de 3,837.25 mil. USD, în scădere cu 2.6 la sută comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Principalii furnizori de bunuri pentru Republica Moldova au fost România, Rusia, Ucraina, Germania, Turcia, Italia, China, Belarus, Polonia, Ungaria, valoarea cumulată a importurilor din aceste ţări constituind 80.6 la sută din total.

Deficitul comerţului cu servicii în primele 9 luni ale anului 2014 a constituit 30.23 mil. USD faţă de excedentul de 13.39 mil. USD în 9 luni ale anului precedent, ca urmare a creşterii importului cu 3.4 la sută, exporturile serviciilor diminuându-se cu 2.9 la sută.

ADIŢIONAL conform MBP6

În primele 9 luni, 2014 balanța serviciilor a înregistrat, conform metodologiei MBP6, un excedent în valoare de 90.09 mil. USD, faţă de deficitul înregistrat conform MBP5. Diferența ţine de adăugarea în MBP6 a valorii serviciilor de prelucrare a materiei prime ce aparţin altora, acestea majorând semnificativ valoarea serviciilor prestate (128.12 mil. USD) și respectiv îmbunătățesc balanța serviciilor. În totalul exporturilor serviciile de prelucrare a materiei prime ce aparţin altora dețin o pondere de 14.9 la sută din total.

Serviciile de transport și călătorii dețin în continuare ponderi semnificative atât în valoarea importului (35.9 la sută 38.6 la sută, respectiv), cât și a exportului (34.1 la sută și 21.9 la sută).

Serviciile financiare cuprind un nou articol: servicii de intermediere financiară indirect măsurate (SIFIM) care constau din acea parte din dobândă care reprezintă costul implicit al intermedierii financiare. În MBP5 valoarea SIFIM nu era calculată separat de dobândă - se includea la venituri, pe când în MBP6 se calculează pentru împrumuturile acordate şi depozitele acceptate de către instituţiile financiare. Astfel, valoarea dobânzilor se împarte în dobândă pură (inclusă la venituri primare) şi SIFIM (inclus la servicii).

Valoarea excedentului înregistrat în ianuarie – septembrie 2014 la venituri a constituit 603.90 mil. USD, în creştere cu 2.6 la sută față de aceeaşi perioadă a anului precedent.

Compensarea pentru muncă şi transferurile personale primite din străinătate de către rezidenţi în ianuarie – septembrie au totalizat 1453.75 mil. USD, în creştere cu doar 1.0 la sută faţă perioada similară a anului precedent. Din restul lumii, valoarea compensării pentru muncă şi transferurile personale (cu o pondere de 33.9 la sută în total) au crescut cu 5.4 la sută, iar din ţările CSI valoarea acestora a înregistrat o diminuare de 1.0 la sută (din Ucraina au scăzut cu 43.2 la sută, din Rusia însă suma s-a majorat cu 1.9 la sută). Raportul dintre suma compensării pentru muncă şi a transferurilor personale primite din străinătate de către rezidenţi şi PIB a constituit 24.5 la sută, fiind aproximativ la nivelul primelor trei trimestre ale anului trecut.

Veniturile din investiţii s-au soldat în ianuarie-septembrie 2014 cu ieşiri nete de 164.76 mil. USD, în descreştere cu 9.8 la sută. Dividendele plătite investitorilor direcţi străini s-au micşorat cu 48.4 la sută, situație inversă veniturilor reinvestite, care au crescut cu 51.9 la sută față de aceeaşi perioada a anului trecut.

ADIŢIONAL conform MBP6

În ianuarie – septembrie 2014, veniturile primare au înregistrat un sold de 603.91 mil. USD. Valoarea veniturilor din alte investiţii a fost prezentată cu separarea SIFIM: în trimestrul III, 2014 - 17.96 mil. USD, în trimestrul II, 2014 – 15.27 mil. USD, iar în trimestrul I, 2014 – 14.26 mil. USD. Informativ însă se prezintă şi cifra totală înainte de excluderea SIFIM. Separat au fost prezentate veniturile din active de rezervă, care au însumat 20.85 mil. USD în primele 9 luni, 2014.

Transferurile curente au înregistrat, în ianuarie - septembrie 2014, un excedent în valoare de 1,287.81 mil. USD, în creştere cu 10.0 la sută faţă de perioada similară a anului 2013. Intrările s-au majorat cu 10.4 la sută, însumând 1,402.66 mil. USD, iar ieşirile – cu 15.6 la sută, până la 114.85 mil. USD.

Ponderea majoră în totalul intrărilor este deţinută de transferurile angajaţilor (45.4 la sută), urmată de transferurile guvernamentale (16.3 la sută). Asistenţa tehnică acordată Republicii Moldova de către organismele internaţionale şi guvernele străine în formă de granturi şi consultanţă a fost evaluată la 324.42

mil. USD, de 1.7 ori mai mare decât în primele 9 luni ale anului 2013.

ADIŢIONAL conform MBP6

Veniturile secundare (MBP5 – transferuri curente) în primele 9 luni, 2014 au însumat un excedent de 1,184.36 mil. USD. Schimbarea majoră ţine de transferarea unei sume considerabile (104.84 mil. USD pentru 9 luni, 2014) de la venituri secundare la contul de capital (proiecte investiţionale).

Contul de capital şi financiar în ianuarie-septembrie 2014 s-a soldat cu intrări nete în sumă de 221.78 mil. USD, cu 22.1 la sută mai puţin decât în anul precedent.

Contul de capital a înregistrat în ianuarie-septembrie 2014 ieşiri nete în valoare de 41.73 mil. USD, în creştere cu 54.0 la sută faţă de aceeaşi perioadă a anului trecut, datorită transferurilor persoanelor care pleacă la trai permanent peste hotare.

ADIŢIONAL conform MBP6

Contul de capital a înscris un excedent de 104.90 mil. USD în primele 9 luni, 2014, proiectele investiţionale deţinând ponderea majoră în totalul intrărilor (conform MBP6, transferurile persoanelor care pleacă la trai permanent peste hotare au fost excluse din contul de capital).

Indicatorul „capacitatea netă(+) / necesarul net (-) de finanţare (soldul contului curent şi de capital)" a înregistrat o necesitate de finanţare de 247.86 mil. USD.

Contul financiar pentru 9 luni ale anului 2014 s-a soldat cu intrări nete de 263.51 mil. USD, în descreştere cu 15.5 la sută faţă de ianuarie-septembrie 2013.

Activele externe *(creanţele)* au crescut în bază netă cu 258.89 mil. USD, în special datorită majorării activelor în formă de alte investiţii (cu 339.78 mil. USD).

Pasivele externe *(angajamentele*) s-au majorat în bază netă cu 522.40 mil. USD, ca urmare a creşterii intrărilor de investiţii străine directe în economia naţională, a obligaţiunilor băncilor licenţiate faţă de nerezidenţi în formă de valută şi depozite, a angajamentelor în formă de credite comerciale.

ADIŢIONAL conform MBP6

Toate articolele contului financiar au fost prezentate în valoare netă ca diferenţa dintre „procurarea netă de active financiare" şi ‚acumularea netă de angajamente", fiind grupate pe sectoare instituţionale şi pe scadenţe.

Soldul contului financiar (capacitatea netă(+)/ necesarul net(-) de finanţare") în primele 9 luni ale anului 2014 indică o necesitate de finanţare externă de 263.51 mil. USD. Activele financiare au crescut în bază netă cu 262.30 mil. USD, în special datorită majorării valutei şi depozitelor (cu 406.81 mil. USD). Angajamentele s-au majorat în bază netă cu 525.81 mil. USD, ca urmare a creşterii de angajamente la investiţii directe (227.48 mil. USD) şi la valută şi depozite (264.40 mil. USD).

Investiţiile directe peste hotare, preponderent în formă de participare a investitorilor autohtoni la capitalul social al companiilor străine, în perioada ianuarie-septembrie 2014, au înregistrat ieşiri nete de 13.09 mil. USD. Intrările nete de investiţii directe străine în economia naţională au fost estimate la un nivel de 144.07 mil. USD sau cu 23.0 la sută mai puțin decât în perioada respectivă a anului trecut.

Agenţii economici autohtoni au împrumutat de la companiile afiliate 80.92 mil. USD (cu 24.4 la sută mai puţin decât în ianuarie-septembrie 2013). Rambursările conform orarului au constituit 117.98 mil. USD sau de 1.9 ori mai mult decât pentru aceeași perioadă a anului precedent.

Stocul de investiţii străine directe acumulat la sfârşitul lunii septembrie 2014 a fost evaluat la 3,630.00 mil. USD, din care capitalul social şi venitul reinvestit deţin o pondere de 74.8 la sută (împrumuturile intragrup (alt capital) – 25.2 la sută).

În distribuţia geografică a capitalului social acumulat, investitorilor din ţările UE le-a revenit ponderea majoritară – 52.9 la sută. Investitorii din ţările CSI au deţinut o pondere de 11.3 la sută din totalul capitalului social acumulat, din alte ţări – 35.8 la sută

Principala activitate economică care a beneficiat de investiţii străine rămâne activitatea financiară (25.2 la sută), urmată de industria prelucrătoare (22.3 la sută).

ADIŢIONAL conform MBP6

Investiţiile directe prezentate în baza activelor şi pasivelor (spre deosebire de principiul direcţional prevăzut de BPM5) au însumat, în ianuarie - septembrie 2014, o valoare net negativă de 210.98 mil. USD, angajamentele au crescut cu 227.48 mil. USD, iar creanţele doar cu 16.50 mil. USD.

În componenţa altor investiţii, pe parcursul primelor 9 luni ale anului 2014, au fost înregistrate creșteri nete atât la activele externe (cu 339.78 mil. USD), cât și la obligaţiuni (cu 369.61 mil. USD).

Obligaţiunile în formă de depozite ale nerezidenţilor au crescut în bază netă, pe parcursul primelor 9 luni 2014, cu 264.40 mil. USD, din care în trimestrul III, 2014 cu 151.0 mil. USD.

Împrumuturile străine pe termen lung în ansamblu pe sectoare au înregistrat, în ianuarie-septembrie 2014, rambursări nete în sumă de 81.62 mil. USD, comparativ cu situația din perioada similara a anului trecut, când acest indicator a reflectat trageri nete în valoare de 184.24 mil. USD. În primele 9 luni ale anului 2014 doar sectorul guvernamental a înregistrat trageri nete de împrumuturi străine, de la organisme internaţionale în valoare de 60.75 mil. USD

Activele oficiale de rezervă s-au micşorat de la începutul anului 2014 în urma tranzacţiilor efective (calculate la cursul zilnic) cu 92.22 mil. USD, pe seama diminuărilor înregistrate în trimestrele I şi III (în trimestrul II s-au înregistrat majorări). Schimbările de preţ la aurul monetar şi la hârtiile de valoare au influenţat majorarea stocului activelor de rezervă cu doar 1.32 mil. USD, pe când fluctuaţia ratei de schimb a valutelor originale faţă de USD a dus la diminuarea semnificativă a stocului activelor de rezervă (cu 76.61 mil. USD). La 30.09.2014 nivelul lor a atins valoarea de 2,653.12 mil. USD, ceea ce acoperă 5 luni de import de bunuri şi servicii.

Poziţia investiţională internaţională a Republicii Moldova la sfârşitul lunii septembrie 2014 a rămas net debitoare şi a constituit 5,423.63 mil. USD, majorându-se faţă de sfârşitul anului precedent cu 1.8 la sută. Activele externe (4,197.67 mil. USD) au crescut de la începutul anului cu 3.5 la sută, iar obligaţiunile (9,621.30 mil. USD) - cu 2.6 la sută. Stocul obligaţiunilor faţă de nerezidenţi a depăşit stocul creanţelor externe de 2.3 ori.

Datoria externă brută a Republicii Moldova la 30 septembrie 2014 a înregistrat 6,827.56 mil. USD, în creştere cu 2.3 la sută faţă de începutul anului. Datoria publică şi public garantată (1,742.81 mil. USD) reprezintă 25.5

la sută din totalul datoriei, în descreştere cu 1.8 la sută. Datoria privată negarantată s-a cifrat la 5,084.75 mil. USD, din care cea pe termen scurt, mai vulnerabilă la riscuri externe, reprezintă 53.6 la sută.

Detaliile privind evoluţia conturilor internaţionale (balanţa de plăţi, poziţia investiţională internaţională şi datoria externă) pot fi găsite în materialele analitice publicate pe pagina web oficială a BNM:

Balanța de plăți pentru trimestrul III, 2014 (date provizorii) [1]

Poziția investițională internațională la sfârșitul trimestrului III, 2014 (date provizorii) [2]

Datoria externă pentru trimestrul III, 2014 [3]

Seriile statistice sunt disponibile începând cu anul 1995 pentru balanţa de plăţi, anul 1998 pentru poziţia investiţională internaţională şi anul 2000 pentru datoria externă:

Balanța de plăți [4]

Poziţia investiţională internaţională [5]

Datoria externă a RM [6]

Vezi și

Tag-uri
conturi internationale [7]
Poziţia Investiţională Internaţională [8]
Datoria Externă [9]
comerț exterior [10]
cont curent [11]
active oficiale de rezervă [12]

Sursa URL:
https://bnm.md/ro/content/comunicat-al-bnm-evolutia-conturilor-internationale-ale-republicii-moldova-trimestrul-iii

Legături conexe:

[1] https://bnm.md/ro/content/balanta-de-plati-pentru-trimestrul-iii-2014-date-provizorii [2] https://bnm.md/ro/content/pozitia-investitionala-internationala-la-sfarsitul-trimestrului-iii-2014-date-provizorii [3] https://bnm.md/ro/content/datoria-externa-pentru-trimestrul-iii-2014 [4] https://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP12.xhtml?id=0&lang=ro [5] https://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP13.xhtml?id=0&lang=ro [6] https://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP1.xhtml?id=0&lang=ro [7] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=conturi internationale [8] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Poziţia Investiţională Internaţională [9] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Datoria Externă [10] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=comerț exterior [11] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=cont curent [12] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=active oficiale de rezervă